

wilden manifestanten die tragische gebeurtenis herdenken in Istanbul, op het Taksimplein. Tarik vertelt mij wat daar gebeurd is: "Alles werd gedaan opdat niemand die belangrijke dag zou kunnen vieren. Bussen, treinen en metro's werden volledig geblokkeerd om de herdenking te verhinderen op

Koerden die voor hun politieke rechten en vrijheden vechten worden altijd blootgesteld aan onderdrukking en repressie. Nu het nationalisme sinds twee jaar in opmars is, zien we daar duidelijk een verband."

Özkök ontkent met klem: "Wij hebben geen haatgevoelens tegenover

behouden. Als de Koerden zich zouden willen afscheiden, moet een referendum worden opgesteld, volgens de regels. Die grond behoort ook toe aan de andere volkeren: bijvoorbeeld Turkmenen. De Koerden overdrijven alles. Het is niet zo erg zoals wordt voorgesteld. Er leven nog andere volkeren in de Koerdische regio. Dus het is onmogelijk om dat zomaar te verdelen."

Het leger moet niet verkleinen, maar zijn rol in de maatschappij moet wel veranderen

het Taksimplein. Dat plein heeft voor de sympathisanten een heel symbolische betekenis. "De stad was in staat van bezetting en de veiligheidsdiensten zaten overal: tanks, (pantser)s, helikopters... De gasbomvoorraden waren uitgeput en ongeveer 1.000 manifestanten werden gearresteerd. Dat alles enkel en alleen om die bijeenkomst te verhinderen. Manifestanten werden ineengeslagen en hele wijken werden afgesloten. Het was niet meer mogelijk om sommige plaatsen te verlaten", getuigt Tarik.

De Turkse mensenrechtenorganisatie, **IHD**, is het niet eens met de uitspraak van Özkök: "Wij vinden dat het leger een militaristische en ondemocratische organisatie is. Het leger aanvaardt geen verschillen op etnisch vlak, religieus of communautair vlak. Het sluit mensen en groepen uit die andere gedachten erop nahouden en het leger straft die verschillende groepen. We vinden dat het leger een groot obstakel vormt voor Turkije om een democratisch land te worden. In het zuidoosten van Turkije is er een conflict dat al 25 jaar aan de gang is. We hebben daar gegevens van. Er werden daar heel veel mensen vermoord omdat ze tegen het regime waren of zelfs wegens hun verschillende etnische afkomst. Veel mensen werden gedurende die vijftien jaar geëxecuteerd. Op dit moment volgen we een proces over een vrouw die werd verkracht door militairen. We vinden dat militairen een groot obstakel vormen voor de democratie in ons land.

Koerden, het zijn mensen zoals wij. Ik had zelfs een neef die dicht bij Koerdische regio werkte."

Maar niet alleen bij de Turkse bevolking daalt de steun voor een toetreding tot de Europese Unie. Özkök heeft het gevoel dat Europa Turkije aan het lijntje houdt: "De Europese Unie geeft altijd de PKK aan als excuus om ons niet te laten toetreden. Maar de Europeanen willen eigenlijk dat Turkije opnieuw wordt verdeeld. Pas dan zal Europa Turkije bij de Europese Unie toelaten. Europa wil Turkije verdelen om op die manier meer controle te kunnen hebben over de energievoorzieningen. Maar Europa mag blijven dromen want we zullen er alles aan doen om Turkije te

COMPLOTTHEORIEËN

Kwatongen gaan zelfs verder. Huidig premier Tayyip Erdogan zou Turkije bij de Europese Unie willen om uit de ijzere greep van het leger te komen. Op die manier zou de baan vrijgemaakt worden voor een fundamentalistisch Turkije.

"Ik geloof niet in complottheorieën. Ik denk wel dat de moslims enkele religieuze rechten, die vandaag in Turkije niet bestaan, dan wel zou kunnen uitoefenen. Net zoals een aantal religieuze rechten die bij ons en in vele andere landen kunnen uitgeoefend worden. Dus dat hoeft niet echt een probleem te zijn zolang dat niet radicaliseert en zolang het binnen de perken van de democratie blijft. De Europese Unie heeft zoveel waarborgen die het fundamentalisme tegenhouden en inperken. Wie daarvan droomt, zal zeer snel van een kale reis zou terugkomen", aldus professor Vos.

■ Het centrale Taksimplein in Istanbul dat voor linkse manifestanten een symbolische betekenis hebben